KOMISJONI OTSUS,

3. märts 2005,

millega käsitletakse 23. juuli 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2408/92 (ühenduse lennuettevõtjate juurdepääsu kohta ühendusesisestele lennuliinidele) artikli 4 lõikes 3 ettenähtud uurimise algatamist

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 577 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2005/247/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu määrust (EMÜ) nr 2408/92, [1] eriti selle artikli 4 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

I. **Asjaolud**

(1) Vastavalt määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 lõikele 1 palus Itaalia Vabariik 10. detsembril 2004. aastal komisjoni avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* avaliku teenindamise kohustus Sardiinia lennuväljade ja peamiste Itaalia riiklike lennuväljade vahel. [2]

(2) Kõnealust teenindamise kohustust iseloomustab järgmine.

— See hõlmab järgmised kaheksateist lennuliini:

— Alghero–Rooma ja Rooma–Alghero,

— Alghero–Milano ja Milano–Alghero,

— Alghero–Bologna ja Bologna–Alghero,

— Alghero–Torino ja Torino–Alghero,

— Alghero–Pisa ja Pisa–Alghero,

— Cagliari–Rooma ja Rooma–Cagliari,

— Cagliari–Milano ja Milano–Cagliari,

— Cagliari–Bologna ja Bologna–Cagliari,

— Cagliari–Torino ja Torino–Cagliari,

— Cagliari–Pisa ja Pisa–Cagliari,

— Cagliari–Verona ja Verona–Cagliari,

— Cagliari–Napoli ja Napoli–Cagliari,

— Cagliari–Palermo ja Palermo–Cagliari,

— Olbia–Rooma ja Rooma–Olbia,

— Olbia–Milano ja Milano–Olbia,

— Olbia–Bologna ja Bologna–Olbia,

— Olbia–Torino ja Torino–Olbia,

— Olbia–Verona ja Verona–Olbia.

— Loetletud kaheksateist lennuliini ja neile kehtestatud avaliku teenindamise kohustused moodustavad ühtse terviku, mis tuleb asjast huvitatud lennuettevõtjatel vastu võtta täies ulatuses ilma ühegi muutuseta, olenemata selle iseloomust või päritolust.

— Iga üksik lennuettevõtja (või juhtiv lennuettevõtja), kes võtab vastu avaliku teenindamise kohustused, annab vähemalt 15 miljoni euro suuruse täitmistagatise eesmärgiga kindlustada korrektne ja pidev teenindamine; see tagatissumma peab vähemalt 5 miljoni euro ulatuses olema kaetud pangatagatisega, mis aktiveeritakse esimesel nõudmisel ja ülejäänud summa moodustab kindlustustagatise.

— Minimaalne sagedus, lennuajad ja igal liinil pakutav veomaht on määratletud jaotises "2. AVALIKU TEENINDAMISE KOHUSTUSED" mis on avaldatud 10. detsembri 2004. aasta 10. detsembri 2004. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* C 306, millele osutatakse käesoleva otsusega.

[1] EÜT L 240, 24.8.1992, lk 8. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

[2] ELT C 306, 10.12.2004, lk 6.

— Lennukite minimaalne veomaht on määratletud jaotises "3. KASUTATAVAD LENNUKID" mis on avaldatud 10. detsembri 2004. *Euroopa Liidu Teatajas* C 306, millele osutatakse käesoleva otsusega.

— Kõikide lennuliinide hinnastruktuur on määratletud jaotises "4. HINNAD", mis on avaldatud 10. detsembri 2004. *Euroopa Liidu Teatajas* C 306, millele osutatakse käesoleva otsusega.

— Kohustuse punktis 4.8 täpsustatakse soodushindade puhul, et avaliku teenindamise kohustusega liinidel tegutsevad lennuettevõtjad on seaduslikult kohustatud rakendama soodushindu (vastavalt jaotisele "4. Hinnad") vähemalt järgmistele reisijate gruppidele:

— Sardiinias sündinud isikud, isegi kui nad ei ela Sardiinias,

— Sardiinias sündinud isikute abikaasad ja lapsed.

— Avaliku teenindamise kohustused kehtivad 1. jaanuarist 2005-31. detsembrini 2007.

— Lennuettevõtjad, kes kavatsevad käesolevas lisas toodud avaliku teenindamise kohustused vastu võtta, peavad esitama Itaalia pädevale ametiasutusele ametliku nõusoleku 15 päeva jooksul pärast kohustuste avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(3) Enne käesoleva otsusega ette nähtud avaliku teenindamise kohustusi oli Itaalia Vabariik kehtestanud avaliku teenindamise kohustused, mis on avaldatud 7. oktoobri 2000. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* [1] kuuel lennuliinil Sardiinia, Rooma ja Milano lennujaamade vahel. Vastavalt määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 lõike 1 punktile d anti õigus neid lennuliine teenindada pakkumismenetluse [2] teel, mille eesmärk oli valida välja lennuettevõtjad, kel lubati ainsana neid liine teenindada ja kes saavad rahalist kompensatsiooni.

(4) Lennuettevõtjad, kellel lubati avaliku teeninduse kohustusega liine teenindada, olid järgmised:

— Alitalia lennuliinidel: Cagliari–Rooma,

— Air One lennuliinidel: Cagliari–Milano, Alghero–Milano ja Alghero–Rooma,

— Merdiana lennuliinidel: Olbia–Rooma ja Olbia–Milano.

(5) See teeninduskord on asendatud käesoleva otsusega ettenähtud kohustusega.

II. **Avaliku teeninduse kohustuste õigusliku korra olulised osad**

(6) Määrusega (EMÜ) nr 2408/92 ette nähtud avaliku teeninduse kohustuste õigusliku korra eesmärk on määratleda teenuste vaba osutamise põhimõtte rakendamise tingimused lennuliikluse valdkonnas.

(7) Avaliku teeninduse kohustused on erandiks määruse põhimõttest, mille kohaselt "lubab asjaomane liikmesriik/lubavad asjaomased liikmesriigid ühenduse lennuettevõtjatel kasutada liiklusõigusi ühendusesisestel lennuliinidel". [3]

(8) Nende kohaldamistingimused on määratletud artikliga 4. Neid kohaldatakse tingimusteta ja järgides mittediskrimineerimise ning proportsionaalsuse põhimõtteid. Nad peavad olema põhjendatud erapooletult vastavalt artikli 4 kriteeriumidele.

(9) Avaliku teeninduse kohustuste õiguslik kord näeb ette, et iga liikmesriik võib neid kohaldada perifeerset või arengupiirkonda teenindavasse lennujaama või väheste lendudega lennuliinil piirkondlikku lennujaama suunduvail regulaarlendudel, tingimusel, et neid lennuliine käsitletakse olulisena lennujaama piirkonna majanduslikule arengule, ja määral, mis on vajalik, et tagada sellel lennuliinil regulaarlendude asjakohane teenindamine, mis vastab pidevuse, regulaarsuse, veomahu ja hinnakujunduse kindlaksmääratud standarditele, millest lennuettevõtja üksnes kaubandushuvidest lähtudes kinni ei peaks.

(10) Liikmesriigid hindavad regulaarlendude piisavust, võttes arvesse avalikku huvi, võimalust hakata uuesti kasutama teisi transpordiliike ning seda, kuivõrd need transpordiliigid suudavad vastata käsitletavatele transpordivajadustele, kõigi lennuliini teenindavate või teenindada kavatsevate lennuettevõtjate pakkumisi koos.

[1] EÜT C 284, 7.10.2000, lk 16. Muudatus EÜT C 49, 15.2.2001, lk 2. Parandus EÜT C 63, 28.2.2001, lk 12.

[2] EÜT C 51, 16.2.2001, lk 22.

[3] Määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 3 lõige 1.

(11) Artikliga 4 nähakse ette kaheosaline süsteem: esiteks (artikli 4 lõike 1 punkt a) võib asjaomane liikmesriik kehtestada avaliku teenindamise kohustuse ühel või mitmel lennuliinil, mis jäävad avatuks kõikidele ühenduse lennuettevõtjatele tingimusel, et kõnealustest kohustustest peetakse kinni. Juhul, kui ükski lennuettevõtja ei teeninda avaliku teenindamise kohustustega lennuliini, võib liikmesriik järgmise sammuna (artikli 4 lõike 1 punkt d) piirata juurdepääsu liinile ühe lennuettevõtjaga kuni kolmeaastaseks ajavahemikuks, mida võib pikendada. Lennuettevõtja valitakse ühendusesisese pakkumismenetluse teel. Väljavalitud lennuettevõtja võib sel juhul saada rahalist hüvitust avaliku teeninduse kohustuste täitmise eest.

(12) Vastavalt artikli 4 lõikele 3 on komisjon pädev, et otsustada uurimise tulemusena liikmesriigi taotlusel või omal algatusel, kas tuleb jätkata avaldatud avaliku teeninduse kohustuste kohaldamist. Komisjoni otsus tehakse teatavaks nõukogule ja liikmesriikidele. Kui liikmesriik pöördub seejärel nõukogu poole, võib nõukogu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega vastu teistsuguse otsuse.

III. **Tõsine kahtlus Sardiinia lennuväljade ja peamiste Itaalia riiklike lennuväljade vahelise avaliku teenindamise kohustuse vastavuse suhtes määruse (EMÜ) nr 2408/92 artiklile 4**

(13) Määruse artikli 4 lõike 1 punkt a määratleb teatud arvu kumulatiivseid kriteeriume, millele avaliku teeninduse kohustused peavad vastama:

— tingimustele vastavad lennuliinid: tegemist on oma territooriumi perifeerset või arengupiirkonda teenindavasse lennujaama suunduvate regulaarlendude või oma territooriumi mis tahes piirkondlikku lennujaama suunduvate väheste lendudega lennuliinidega,

— iga lennuliini olulisus lennujaama piirkonna majanduslikule arengule peab olema ilmne,

— tuleb kinni pidada piisavuse põhimõttest, mis on heaks kiidetud silmas pidades teisi olemasolevaid transpordiliike või asenduslennuliinide võimalusi.

(14) Lisaks peavad avaliku teeninduse kohustused vastama proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele (vt näiteks Euroopa Kohtu 20. veebruari 2001. aasta otsust asjas C-205/99, Asociación Profesional de Empresas Navieras de Líneas Regulares (Analir) ja teised v Administración General del Estado, [2001] EKL lk I-01271).

(15) Kõnealuse juhtumi puhul sisaldab Itaalia Vabariigi taotlusel *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud avaliku teeninduse kohustus mitmeid sätteid, mille puhul tekib tõsiseid kahtlusi nende vastavuse suhtes määruse artiklile 4 ja mis võivad seepärast põhjendamatult piirata asjaomaste lennuliinide arengut, eriti:

a) ei ole esitatud ühtki Sardiinia ja ülejäänud Itaalia vahelise õhutransporditurg majanduslikul analüüsil põhinevat üksikasjalikku selgitust, et põhjendada uue kohustuse vajadust, selle piisavust ja proportsionaalsust taotletava eesmärgiga;

b) eelmise avaliku teeninduse kohustusega kuue lennuliini kohta, mida hõlmab uus kohustus, ei ole esitatud aruannet;

c) ei ilmne, et asjaomased kaksteist avaliku teeninduse kohustusega lisalendu alates 1. jaanuarist 2005 on olulised Sardiinia lennujaama piirkonna majanduslikule arengule, arvestades eriti:

— asjaomaste lennuliinide olemust,

— lennuliinide ühendamisel puudub oluline tähtsus majandusarengule Sardiinia piirkondades, kus asjaomased lennuväljad asuvad,

— Sardiiniaga rahuldavalt ühendatud Itaalia peamiste vahemaandumislennujaamade kaudu piisavat ja järjekindlat teenust pakkuvate asenduslennuliinide olemasolu;

d) asjast huvitatud lennuettevõtjatele kehtestatud kohustus käsitleda 18 asjaomast lennuliini ühtse tervikuna on oluline piirang eelkõige teenuste vaba osutamise põhimõtte seisukohast. See on vastuolus proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetega, arvestades eelkõige alljärgnevaga:

— lennuliinide ühendamisel puudub oluline tähtsus majandusarengule Sardiinia piirkondades, kus asjaomased lennuväljad asuvad,

— põhjendamatu diskrimineerimise oht lennuettevõtjate vahel, kuna ainult kõige suurematel neist on võimalused sellistes tingimustes teenindada,

— lisaks on selline kohustus ilmselt vastuolus avaliku teenindamise kohustuse kehtestanud liikmesriigi vajadusega, võtta oma hinnangus arvesse kõigi lennuliini teenindavate või teenindada kavatsevate lennuettevõtjate pakkumisi koos. ([1])

Faktidest ilmneb, et Itaalia pädevad ametiasutused soovisid kehtestada 18 lennuliini ühendamise kohustuse selleks, et rahastada puudujääki vähese liiklusega liinide teenindamisel suurimate lennuliinide teenindamisest saadava oodatud tulu kaudu. Selline ristsubsiidiumide mehhanism ei vasta määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 eesmärgile;

e) kohustus anda tagatis väga suure summa ulatuses võib samuti põhjustada asjast huvitatud lennuettevõtjate vahel põhjendamatut diskrimineerimist, kuna ainult kõige suurematel neist on võimalused sellise garantii pakkumiseks;

f) väga lühike tähtaeg võib samuti põhjustada asjast huvitatud lennuettevõtjate vahel põhjendamatut diskrimineerimist, alates kohustuste avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* on asjast huvitatud lennuettevõtjatel aega 15 päeva avaliku teenindamise kohustuste vastuvõtmiseks ja 22 päeva teenindamisega alustamiseks (1.1.2005), Tegelikult on lennuettevõtjal, kes ei teeninda juba Sardiinia lennuliine, võimatu ettenähtud tähtaja jooksul korraldada õigus- ja haldusasjad ning koondada vajalikud ressursid sellise teenindamise sisseseadmiseks;

g) punktis 4.8 osutatud kohustus pakkuda soodushindu vaid sünnikoha alusel (antud juhul Sardiinia), või nendega perekondlike sidemetega seotud isikutele, võib tegelikkuses näida kodakondsusel põhineva ebaseadusliku diskrimineerimisena (näiteks kohtuasi C-338/01 komisjon *v* Itaalia [2003] EKL lk 1-00721).

IV. **Menetlus**

(16) Vaatamata komisjoni talituste korduvatele pöördumistele, milles juhiti Itaalia pädevate ametiasutuste tähelepanu arvukatele probleemsetele üksikasjadele ning väljendati kahtlusi, et avaliku teenindamise kohustuste kehtestamine ei ole vastavuses määrusega (EMÜ) nr 2408/92, otsustas Itaalia Vabariik selle avaldada.

(17) Alates avaldamisest on paljud huvitatud isikud komisjonile mitteametlikult teatanud oma murest seoses avaliku teenindamise kohustuste mitteproportsionaalse ja diskrimineeriva iseloomuga. Komisjon sai ka ühe kaebuse, mille esitaja taotles anonüümsust ja mille eesmärk oli vaidlustada kõnealuste kohustuste õiguspärasus.

(18) Vastavalt eespool kirjeldatud üksikasjadele ning määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 lõikele 3 võib komisjon läbi viia uurimise, et teha kindlaks, kas ühe või paljude lennuliinide arendamist on põhjendamatult piiratud avaliku teenindamise kohustuste kehtestamise tõttu, ja sellest lähtuvalt otsustada, kas nimetatud kohustusi tuleb jätkuvalt kohaldada kõnealuste lennuliinide suhtes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjon otsustab läbi viia määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 lõikes 3 ettenähtud uurimise, et kindlaks teha, kas Itaalia Vabariigi taotlusel *Euroopa Liidu Teatajas* C 306 10. detsembril 2004 avaldatud avaliku teenindamise kohustusi Sardiinia lennujaamade ja Itaalia peamiste riiklike lennujaamade vahel tuleb kõnealuste lennuliinide suhtes jätkuvalt kohaldada.

Artikkel 2

1. Itaalia Vabariik peab komisjonile ühe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest edastama kogu vajaliku teabe, et kontrollida artiklis 1 osutatud avaliku teenindamise kohustuste vastavust määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikliga 4.

2. Eelkõige edastatakse:

— õiguslik analüüs, milles käsitletakse tagajärgi Euroopa lennuettevõtjate liiklusõigustele seoses *Euroopa Liidu Teatajas* C 306 10. detsembril 2004 avaldatud avaliku teenindamise kohustuste alla pandud lennuliinidega, juhul kui kõnealuseid kohustusi on täidetud,

— eelkõige tuleks täpsustada, kas Itaalia pädevad ametiasutused on kavatsenud 18 lennuliini teenindamiseks luua ainuõiguse selle lennuettevõtja või nende lennuettevõtjate kasuks, kes on ametlikult kohustustega nõustunud,

([1]) Määruse (EMÜ) nr 2408/92 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunkt iv.

— ühenduse õigusest lähtuv õiguslik analüüs, milles põhjendatakse *Euroopa Liidu Teatajas* C 306 10. detsembril 2004 avaldatud avaliku teenindamise kohustuste erinevaid tingimusi,

— põhjused soodushindade kehtestamiseks ainult "Sardiinias sündinud isikutele, isegi kui nad ei ela Sardiinias, ning Sardiinias sündinud isikute abikaasadele ja lastele",

— üksikasjalik kokkuvõte *Euroopa Liidu Teatajas* C 284 7. oktoobril 2000 avaldatud avaliku teenindamise kohustuste rakendamisest,

— üksikasjalik analüüs majandussuhete kohta Sardiinia piirkondade ja ülejäänud Itaalia piirkondade vahel, kus paiknevad lennujaamad, mis on seotud *Euroopa Liidu Teatajas* C 306 10. detsembril 2004 avaldatud avaliku teenindamise kohustustega,

— üksikasjalik analüüs jooksva õhutranspordi pakkumise kohta Sardiinia lennujaamade ja ülejäänud Itaalia lennujaamade vahel, mis on seotud *Euroopa Liidu Teatajas* C 306 10. detsembril 2004 avaldatud avaliku teenindamise kohustustega, kaasa arvatud ka otselendude pakkumised,

— üksikasjalik analüüs teiste transpordiliikide kasutamise võimaluste kohta ja nende transpordiliikide vastavus käsitletavatele vajadustele,

— õhutranspordi jooksva nõudluse analüüs kõigi kohustustega seotud lennuliinide kohta,

— täpne vajamineva lennuaja kirjeldus ja sageduse tingimused, et siduda lennuliinidega erinevad kõnealuste kohustustega seotud Sardiinia lennujaamad,

— kõnealuste kohustustega seotud olukorra kirjeldus käesolevast otsusest teatamise päeval ja teenindava(te) lennuettevõtja(te) nimi (nimed),

— lennuettevõtja või lennuettevõtjate edastatud teenindamise prognoos (reisijatevedu, last, finantsprognoos jne),

— võimalike kaebuste olemasolu siseriiklikes kohtutes käesolevast otsusest teatamise päeval ja avaliku teenindamise kohustuste kehtestamise õiguslik olukord.

Artikkel 3

1. Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

2. Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 3. märts 2005

Komisjoni nimel

asepresident

Jacques BARROT